

VÝSLEDKY ÚRADNÝCH KONTROL POTRAVIN NA SLOVENSKU ZA ROK 2017

*prof. MVDr. Jozef Bíreš DrSc.,
ústredný riaditeľ
hlavný veterinárny lekár SR*

OBSAH PREDNÁŠKY

- *aktuálny stav v zdravotnej bezpečnosti a kvalite potravín na Slovensku a v krajinách EÚ*
- *potravinové nebezpečenstvá*
- *výsledky úradných potravín na Slovensku*

STAV ZDRAVOTNEJ BEZPEČNOSTI POTRAVINOVÉHO REŤAZCA V EÚ

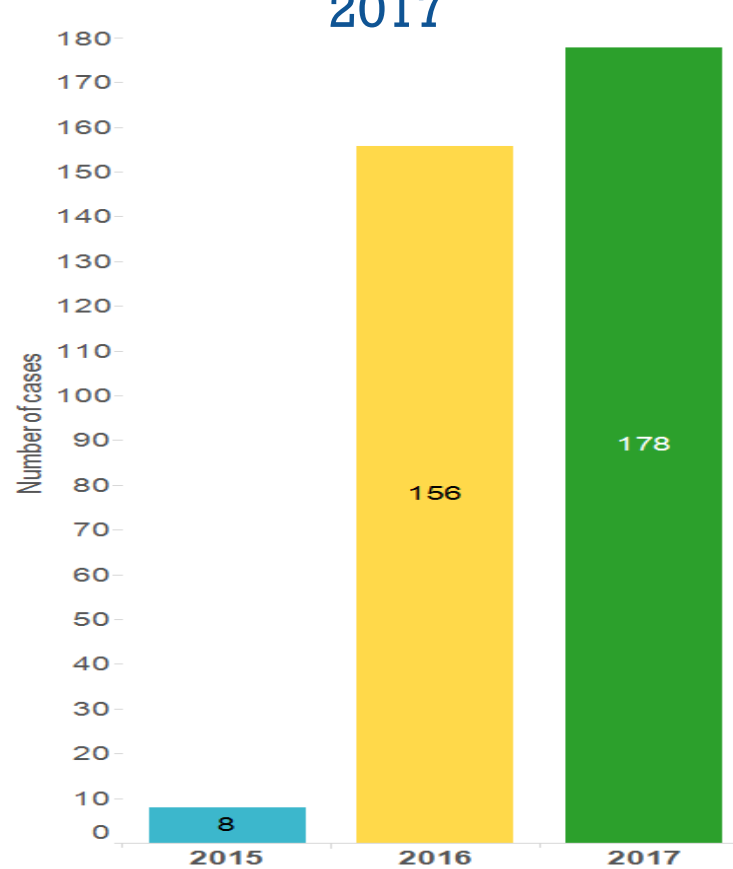
- *Nariadenie o úradných kontrolách (finalizácia sekundárnej legislatívy DA, IA- 14.12.2019)*
- *Zabezpečenie úradných kontrol na každom stupni potravinového reťazca*
- *Obchod s tretími krajinami*
- *Rýchly systém informácií (kooperácia RAPID-AAC)*
- *Potravinové podvody*
- *Netradičné zdroje potravín*

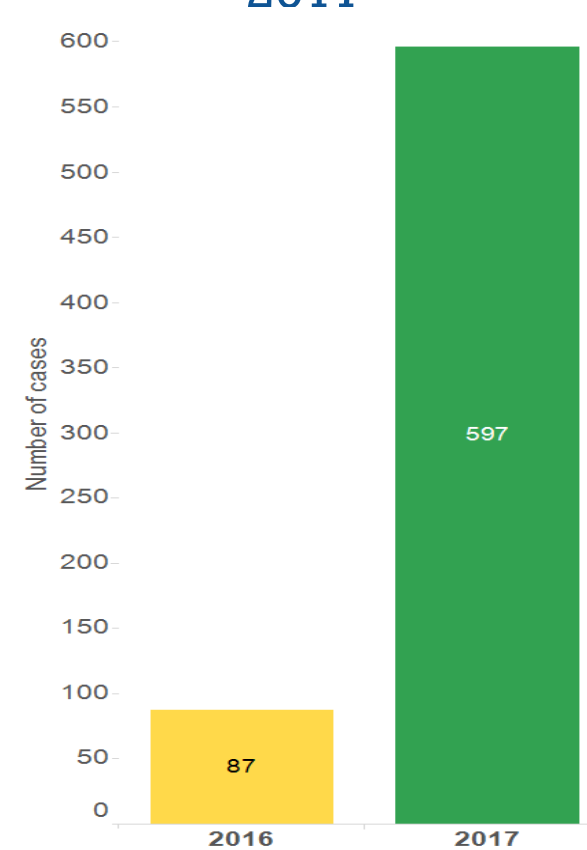
European
Commission

Food Fraud: 178 cases in 2017

Creation date
■ 2015
■ 2016
■ 2017

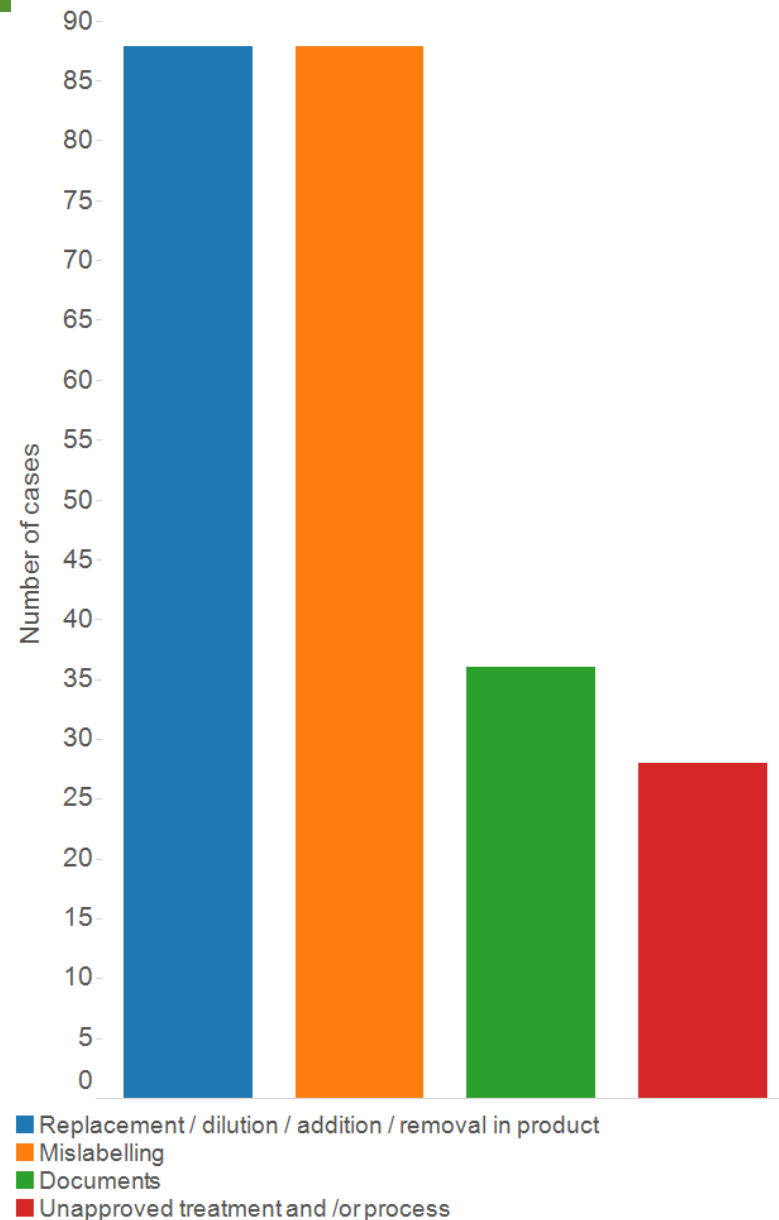
Non-Compliances: 597 cases in 2017

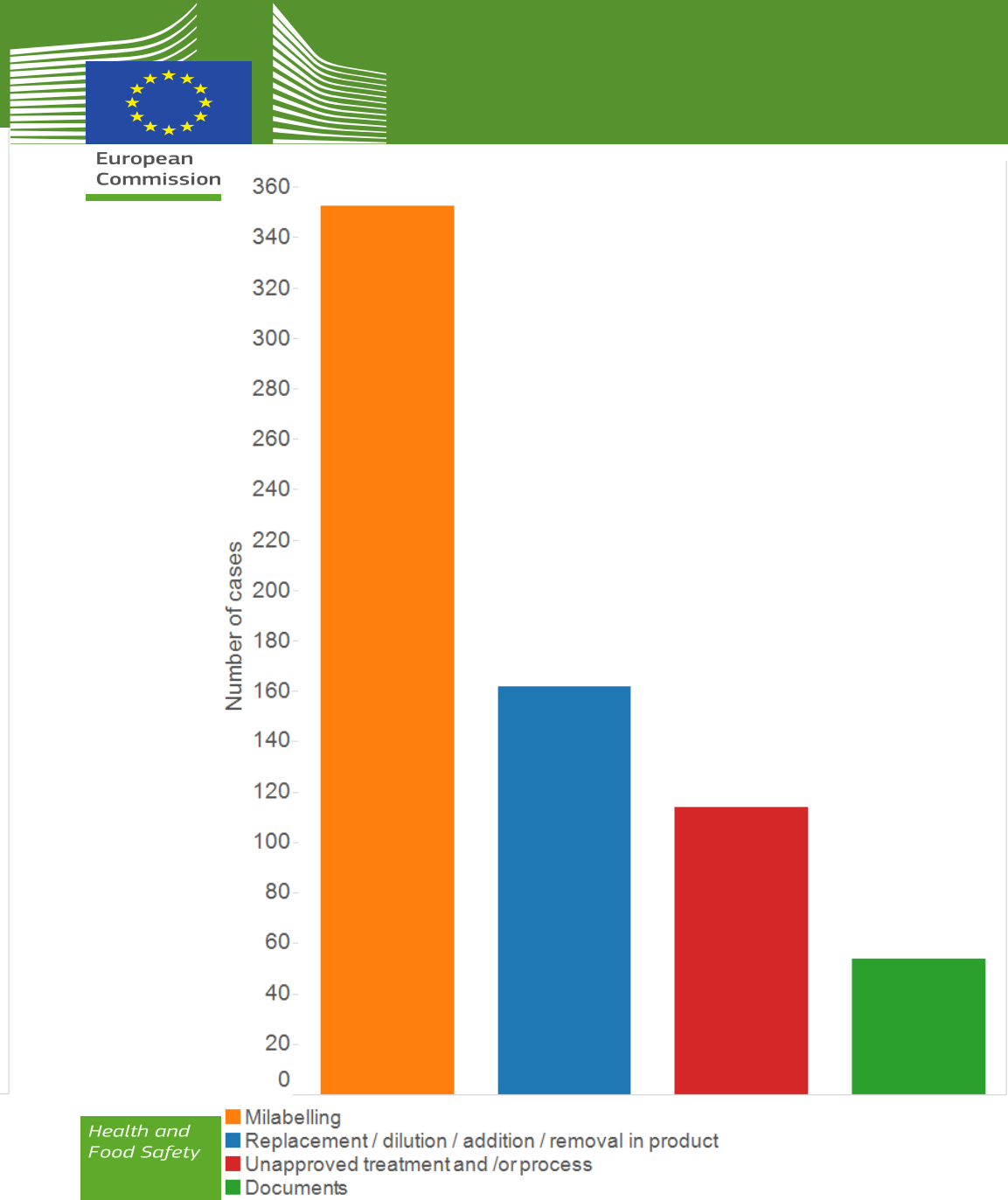
Creation date
■ 2016
■ 2017

Most common fraudulent practices in 2017

Most common Non-Compliances in 2017

KAUZA S BRAZÍLSKYM MÄSOM

- napĺňa všetky charakteristiky potravinového podvodu
(chemická úprava mäsa za účelom zakrývania nedostatkov v zdravotnej bezpečnosti a kvalite mäsa so súhlasom orgánov úradnej kontroly s cieľom získať finančný zisk)
- zlyhanie úradnej kontroly a oneskorenej komunikácie na národnej a medzinárodnej úrovni vrátane s EK o potravinovom nebezpečenstve
- Brazília jeden s najväčších svetových producentov a vývozcov mäsa
(4 837 výrobcov a spracovateľov mäsa , 260 subjektov autorizovaných pre export do EÚ, r. 2016 843 000 vývozov mäsa a mäsových produktov, z toho 184 s nedostatkami)
- Podvodné praktiky v potravinárskom priemysle pokračujú-
falšovanie laboratórnych protokolov- 5. marec 2018!!!

KAUZA S BRAZÍLSKYM MÄSOM

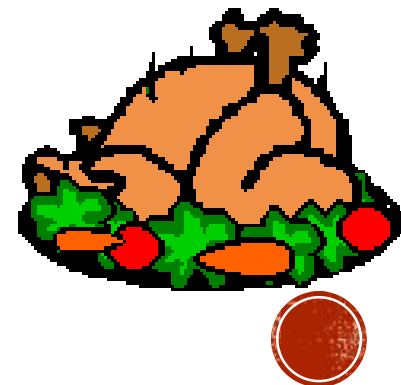
- ŠVPS SR nariadila celoslovenské kontroly na každom stupni potravinového reťazca už pri mediálnom prepuknutí škandálu
- pozastavených na predaj 355 produktov
(mäso a mäsové produkty- 40 HD, 315 hydina)
- odobratých 113 vzoriek na laboratórne vyšetrenie (označenie, senzorické, chemické, mikrobiologické vyšetrenie)
- nevyhovujúce vzorky- 2 druhy zo zakázaného brazílskeho závodu, 16 kuracích pečienok, 11 kuracích mias

CIELENÁ KONTROLA NA PRODUKTY ŽIVOČÍŠNEHO PÔVODU VYROBENÉ V BRAZÍLI

Počet vykonaných kontrol	2755
Počet kontrol s nedostatkami	21
Odobratých vzoriek	106
Nevyhovujúcich vzoriek	38

Zistená prítomnosť Salmonella Mbandaka, Salmonella Heidelberg, senzorické zmeny a nesprávne označenie

VZORKA KURACÍCH PEČENÍ SO ZBYTKAMI ŽLČOVÉHO MECHÚRA A FARBÍV V RÔZNOM ŠTÁDIU ROZKLADU

VZORKA KURACÍCH PEČENÍ SO ZBYTKAMI ŽLČOVÉHO MECHÚRA A FARBÍV S RÔZNYM STUPŇOM ROZKLADU

KAUZA-FIPRONIL

- *Príklad zlyhania farmaceutického dozoru pri výrobe , registrácii a aplikácii veterinárnych liekov na farme*
- *Zlyhanie výstražného varovného systému v rámci krajín EÚ (RAPID/AAC)*
- *Neštandardné riešenie pri sťahovaní nebezpečných výrobkov z európskeho trhu (vajcia, vaječné výrobky)*
- *Problematická vystopovateľnosť rizikových výrobkov*
- *Odhalenie zvláštnych praktík vo verejnom stravovaní a prevádzkach na výrobu čerstvých pokrmov (napr. šaláty, výrobky z „čerstvých vajec“)*

FIPRONIL

Počet vykonaných kontrol	378
Počet kontrol s nedostatkami	74
Odobraté vzorky vajec	32
Odobraté vzorky chladeného hydínového mäsa	27
Odobraté vzorky hydínového mäsa mrazeného, hlbokozmrazeného	33
Odobraté vzorky vaječných výrobkov z vajec	86
Odobratých vzoriek spolu	178
Nevyhovujúcich vzoriek	7

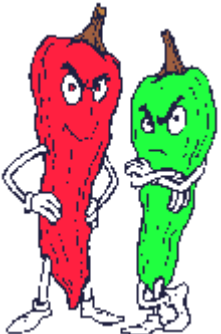
zistená prítomnosť fipronilu s nameranou hodnotou nad MRL tzn. nad 0,005 mg/kg, bifentrinu, cypermenthrinu a diazinonu.

DUÁLNA KVALITA POTRAVÍN

- *fenomén dvojakej kvality sprevádzajúci otvorený trh s potravinami v EÚ*
- *spotrebiteľ na Slovensku (Maďarsko, Slovinsko, Lotyšsko, Bulharsko, Rumunsko, Litva...)*
vníma dvojakú kvalitu identických potravín negatívne
- *štandardy na kvalitu potravín s rovnakým názvom a označením nepoznajú regionálne rozdiely, napr. chute spotrebiteľa*

DUÁLNA KVALITA POTRAVÍN (AKTUÁLNY STAV)

- *Odborný, politický a sociálny problém*
- *Finalizácia spoločnej metodológia- v pracovnej podobe ukončená*
- *Vyhodnocovania projektov na kontrolu duálnej kvality*
- *Návrh na zmenu legislatívy-nekalé obchodné praktiky- predložený návrh novely*

DUÁLNA KVALITA POTRAVIN (VÝSLEDKY ANALÝZ)

- rozdiely v zložení (náhrada živočíšnych tukov, suroviny s nižším podielom tuku, rozdiely v obsahu mäsa, náhrada cukru sladidlami, ovocnej zložky farbivom a ovocnou arómou, kvalita balenia produktu, kvalitatívne ukazovatele suroviny, atď.,)
- hmotnosť pevného podielu, rozdielna chuť, farba, vôňa výrobkov

Duálna kvalita potravín

Rakúsko

Slovensko

Duálna kvalita potravín

Rakúsko

Slovensko

Duálna kvalita potravín

Rakúsko

Slovensko

CHRÁNENÉ VÝROBKY

Skalický trdelník (CHZO)

Výsledky ÚK

- Nedodržania receptúry
- Náhrada niektorých zložiek
- Pozastavenie certifikácie u troch výrobcov, neskôr na vlastnú žiadosť odobranie dvom

CHRÁNENÉ VÝROBKY

Spišské párky (ZTŠ)

Výsledky úradných kontrol

- *Nedodržanie receptúry v zložení*
- *Prítomnosť nežiadúcich látok*
- *Porušenie u 6 výrobcov, u jedného pozastavenie certifikátu...v súčasnosti výrobcovia splňajú požiadavky chránených výrobkov???*

VÝSLEDKY ÚRADNÝCH KONTROL POTRAVIN NA SLOVENSKU ZA ROK 2017

CELKOVÝ POČET ÚRADNÝCH KONTROL POTRAVÍN R. 2017

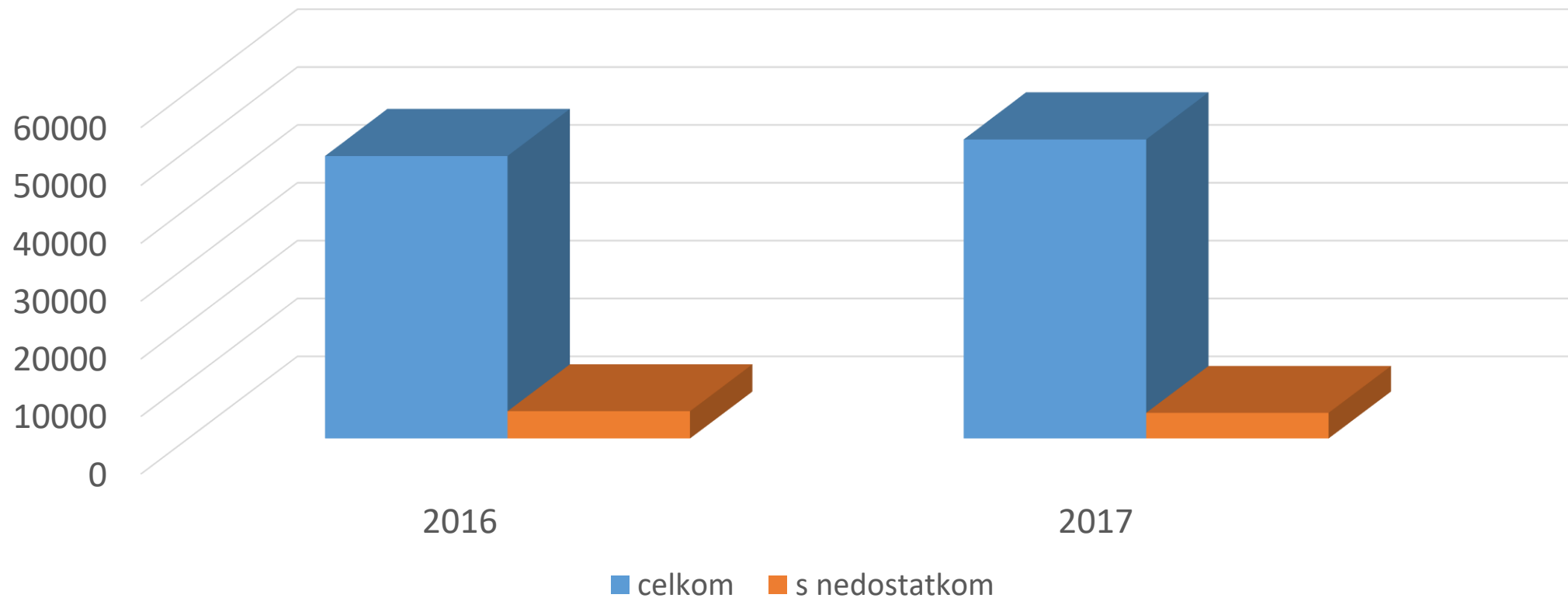

Druh kontroly	Počet kontrol	Percento podľa druhu kontroly	Počet kontrol s nedostatkami	Percento kontrol s nedostatkami z celkového počtu za obdobie
S P O L U	51 755	8,6	4 455	8,6
bežné kontroly	50 025	7,7	3 839	7,4
mimo pracovnej doby (CK č. 255)	1 730	35,6	616	1,2

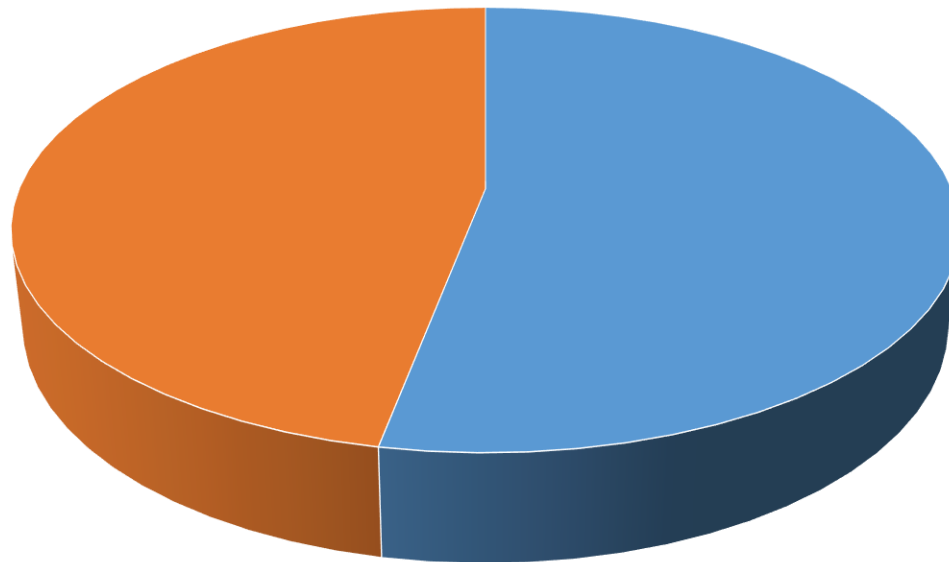
POROVNANIE POČTU KONTROL POTRAVÍN RASTLINNÉHO PÔVODU ZA ROKY 2016 AŽ 2017

Počet kontrol za roky 2016 až 2017

PORUŠENOSTĚ PŘI ÚŘADNÝCH KONTROLÁCH POTRAVIN V ROKOCH 2016 AŽ 2017

Porušenost v procentách

■ rok 2016 ■ rok 2017

POČET VŠETKÝCH ÚRADNÝCH KONTROL POTRAVIN V UVEDENOM OBDOBÍ

č. riadku	Popis	Kontroly spolu	Prvo-výrobcovia	Výrobcovia a baliarne	Distribútori a dopravcovia, dovozcovia	Veľko - obchodné sklady	Hyper a super markety	Stredné predajne	Malé predajne	Výrobcovia predávajúci i hlavne vo svojej predajni	Ostatné
1	Úradné kontroly SPOLU	51 755	841	7 428	2 764	3 298	7 695	14 783	13 379	1 018	549
2	percento vykonaných kontrol na jednotlivom stupni potravinového reťazca z celkového počtu kontrol		1,6	14,4	5,3	6,4	14,9	28,6	25,8	1,9	1,1
3	 z toho ÚK s NEDOSTATKAMI	4 455	12	404	30	170	860	1 624	1 195	67	93
4	 percento kontrol s nedostatkami na jednotlivých stupňoch potravinového reťazca	8,6	1,4	5,4	1,1	5,2	11,2	10,9	8,9	6,6	16,9

NEVYHOVUJÚCE VZORKY ZA ROK 2017

Komodity	Nevyhovujúce vzorky
Mlieko a výrobky z mlieka	77
Mäsové výrobky	75
Hydinové mäso a králičie mäso	33
Spracované ovocie a zelenina	27
Nealkoholické nápoje	21
Ryby a rybie výrobky	20
Čokoláda a cukrovinky	15
Pekárenské výrobky	14
Škrupinové ovocie	13
Pivo	10

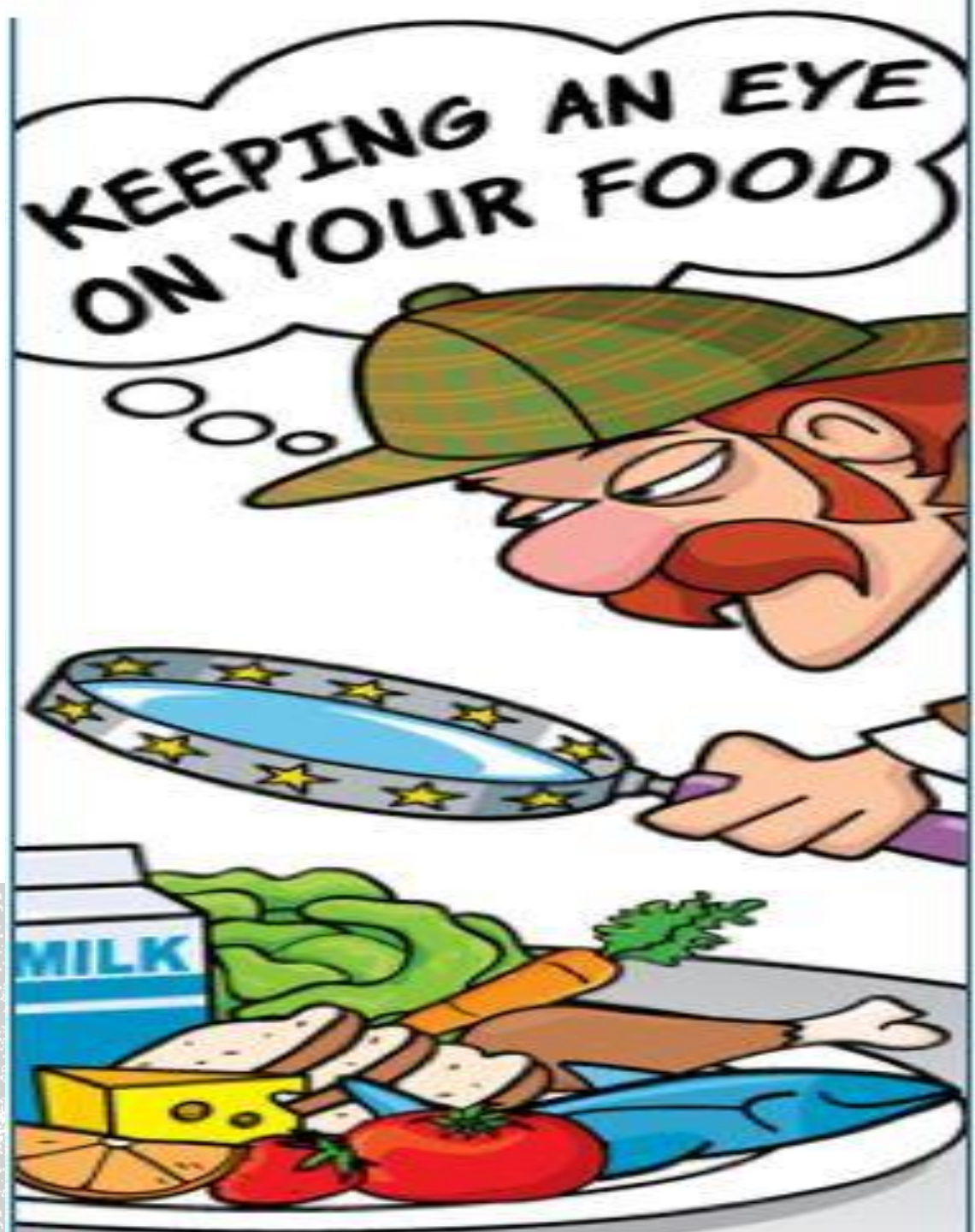
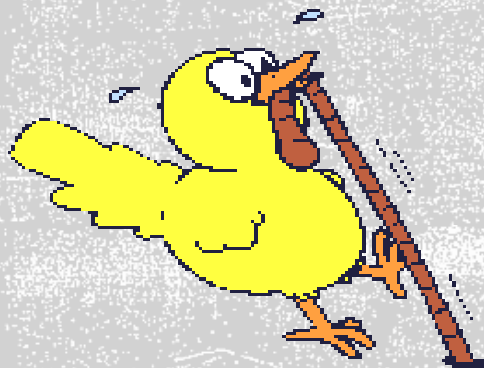

NEVYHOVUJÚCE VZORKY ZA ROK 2017

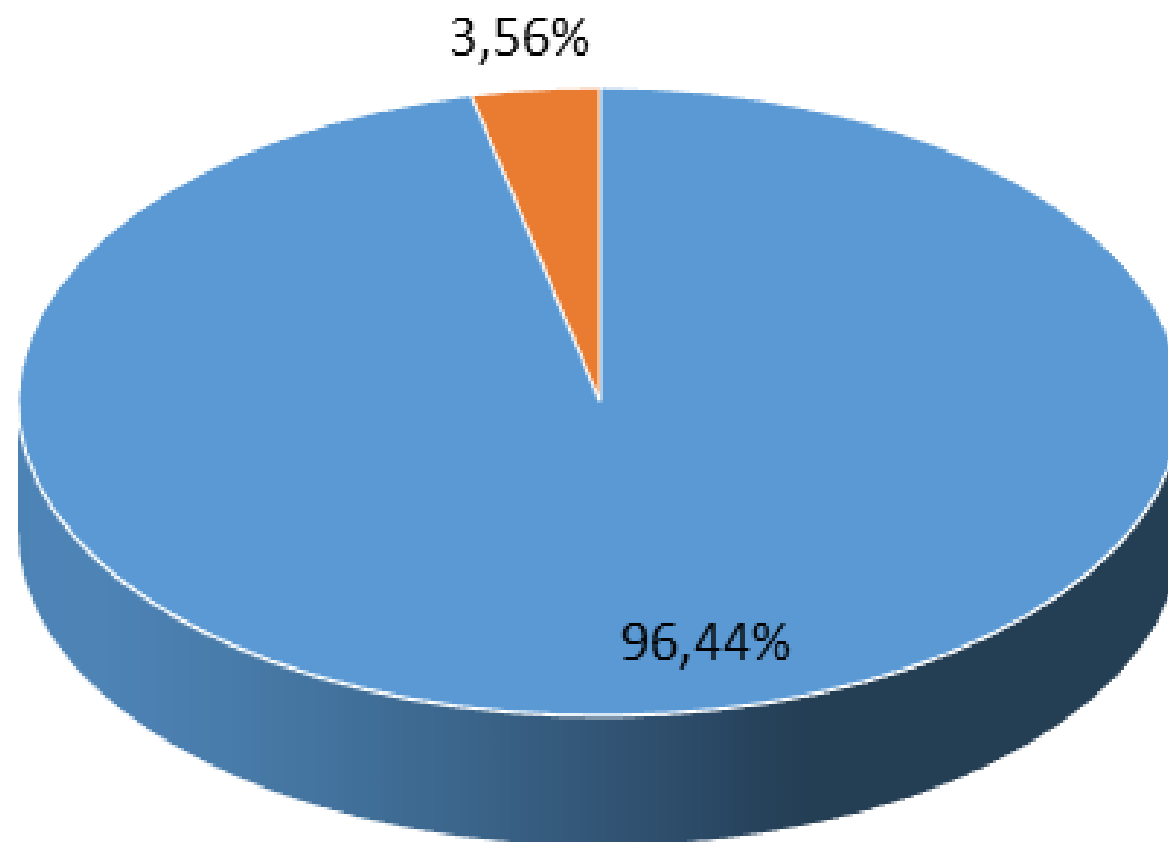
Trvanlivé pečivo	10
Mäso domácich kopytníkov	8
Ovocné víno, sladové víno, medovina	8
Med a výrobky z medu	8
Lieh a liehoviny	7
Vajcia a vaječné výrobky	7
Cestovinárske výrobky	6
Čerstvá zelenina	6
Miešané nápoje	5
Cukrárske výrobky	5

POTRAVINY ŽIVOČÍŠNEHO A RASTLINNÉHO PŮVODU

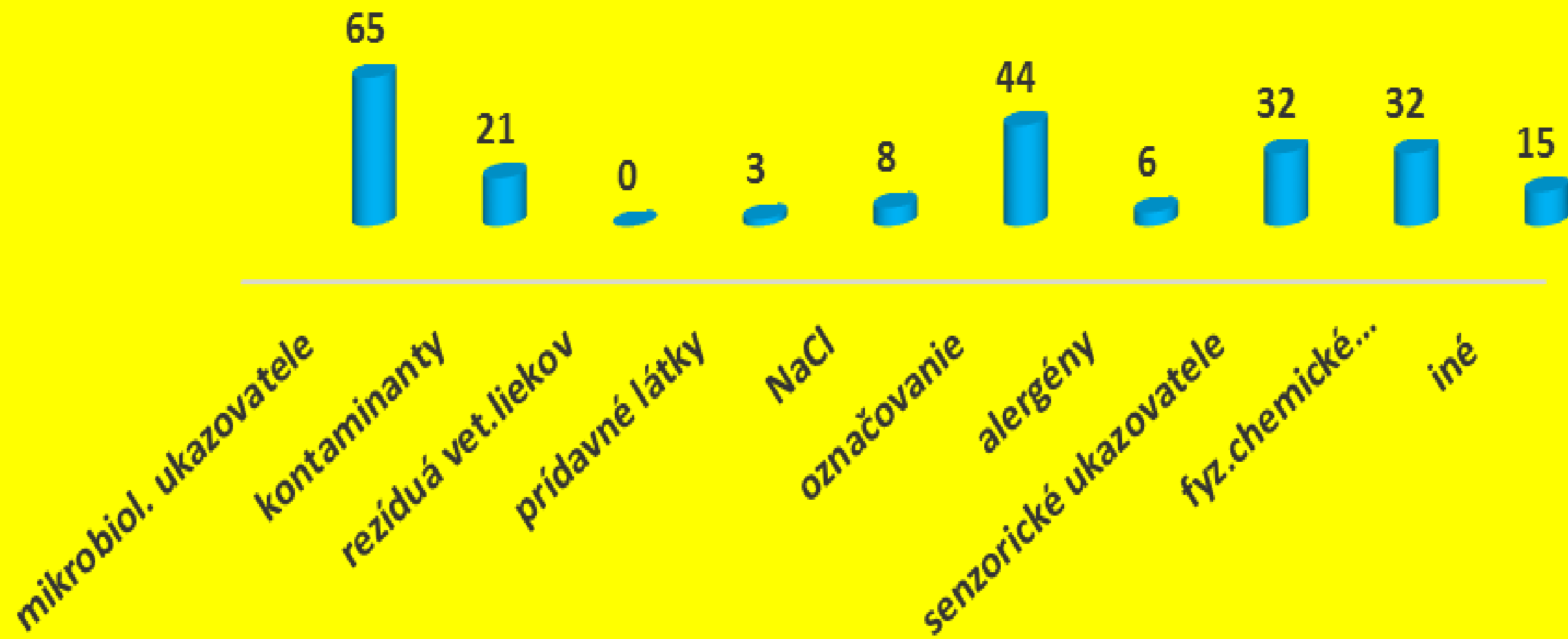

Prehľad výsledkov vyšetrení potravín živočíšneho pôvodu v roku 2017

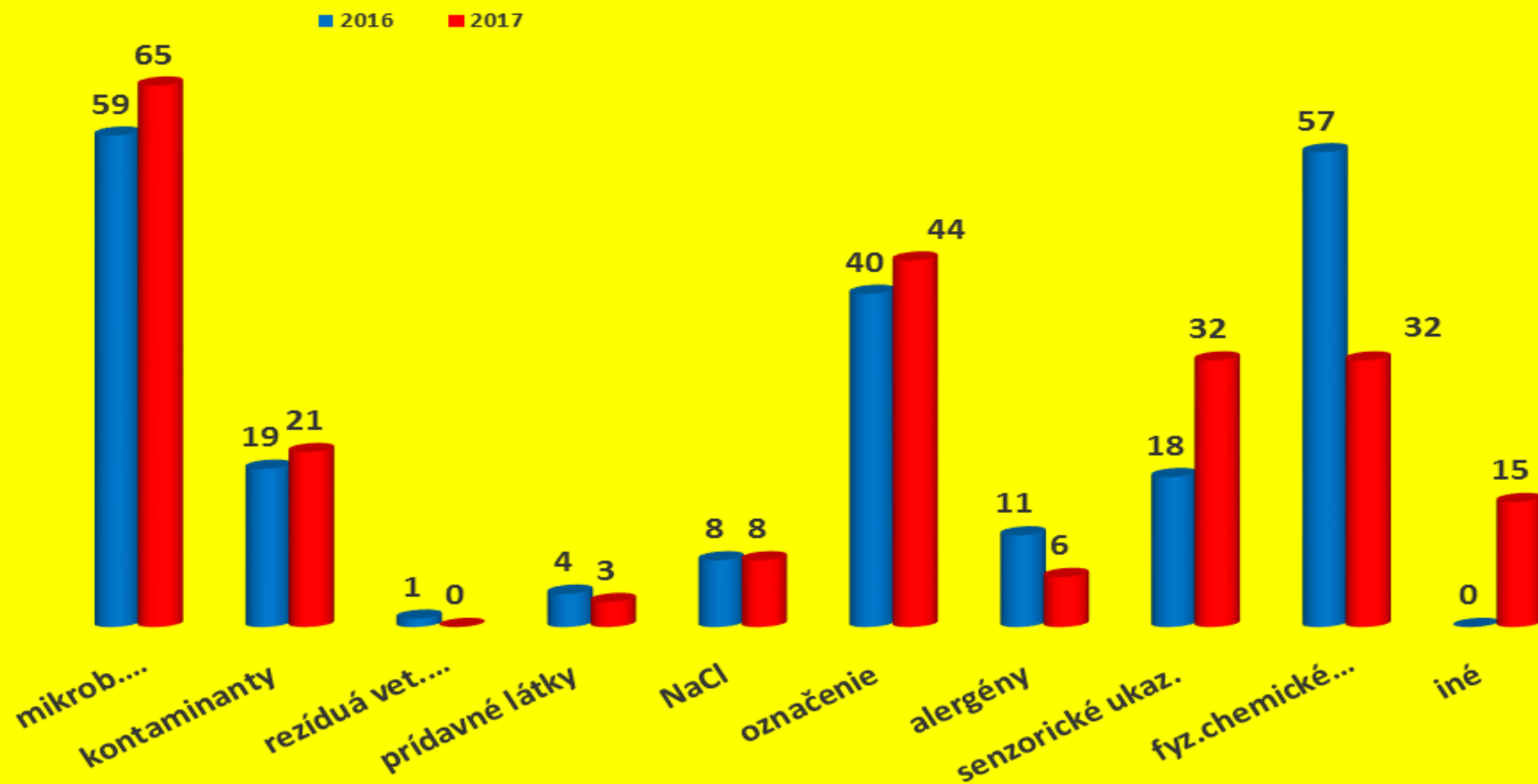

■ vyhov. vz. ■ nevyh. vz.

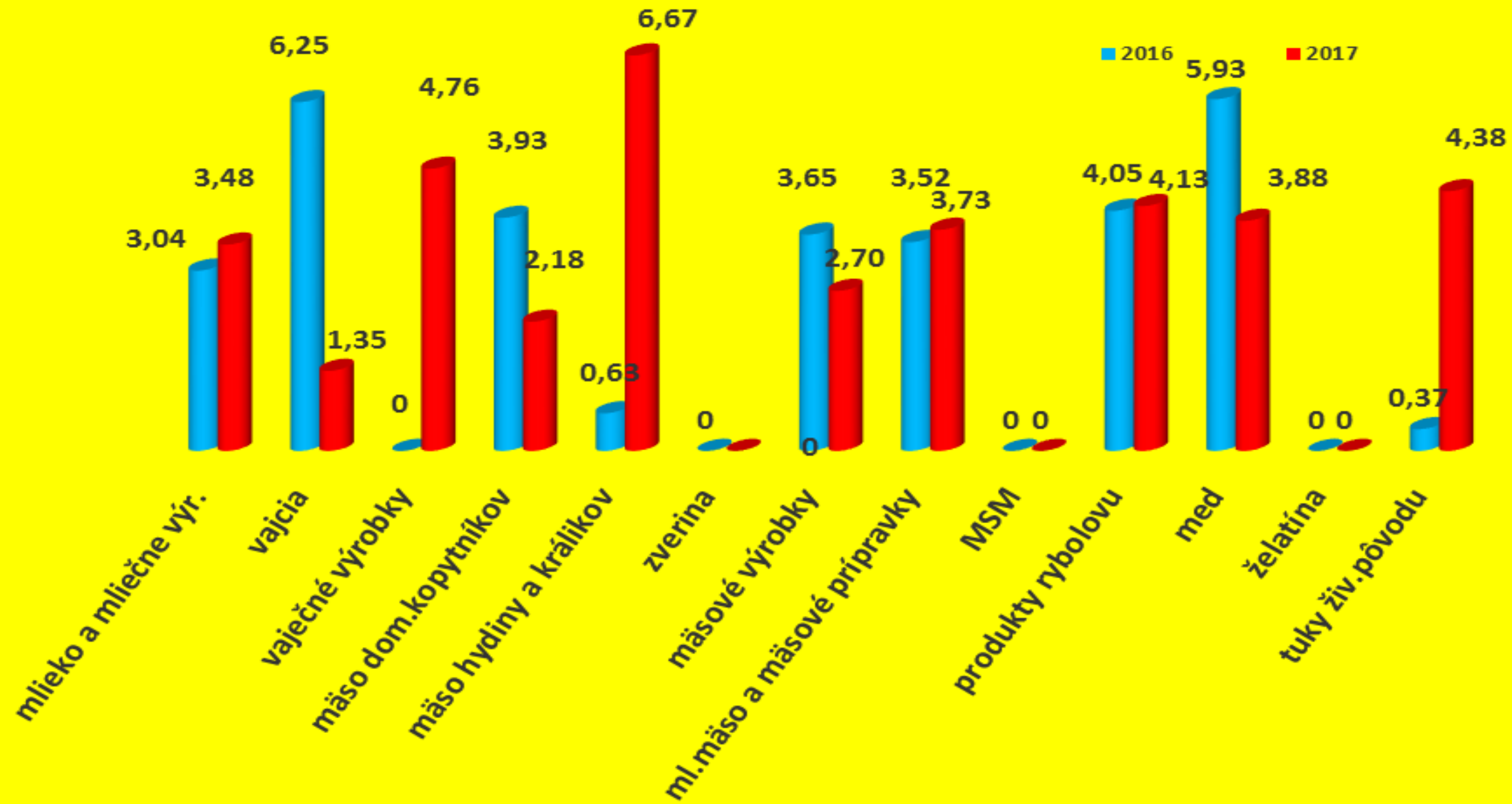
Prehľad počtu nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu podľa ukazovateľov v r. 2017

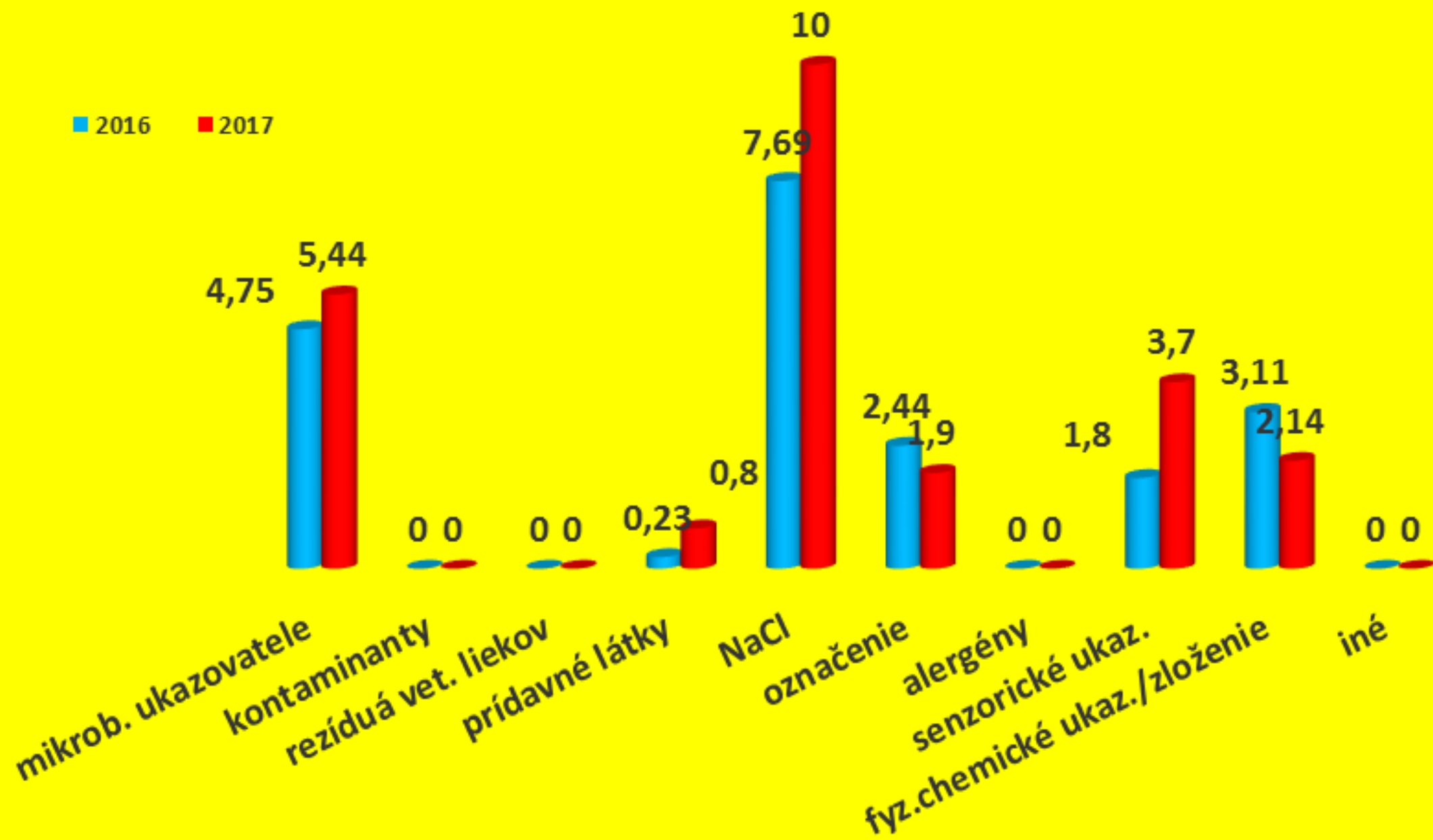
Prehľad počtov nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu podľa vyšetrených ukazovateľov v r. 2016 a 2017

Prehľad nevyhovujúcich vzoriek potravín živ. pôvodu v r. 2016 a 2017 v %

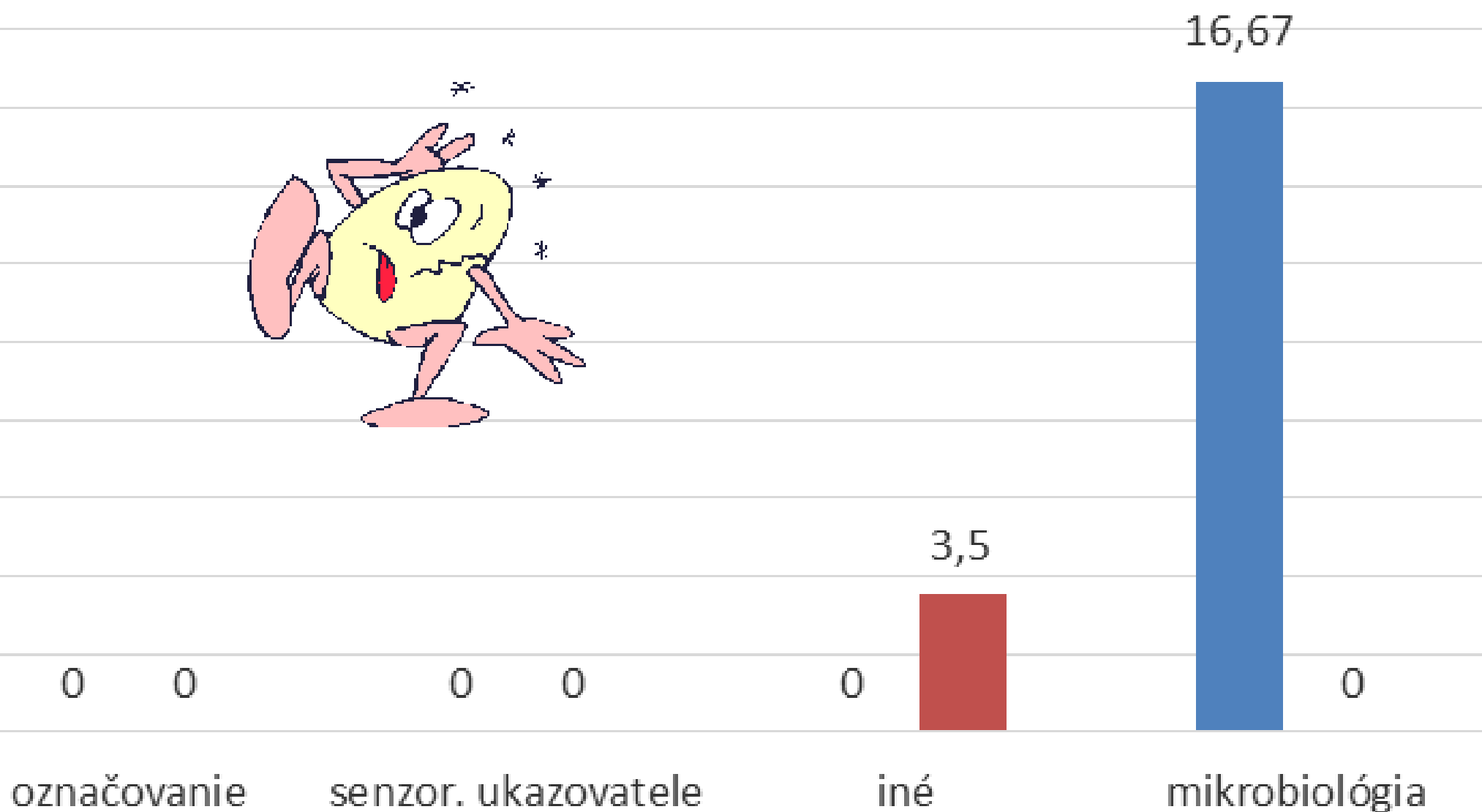

Nevyhovujúce analýzy vzoriek mlieka a mliečnych výrobkov v r. 2016 a 2017 (v %)

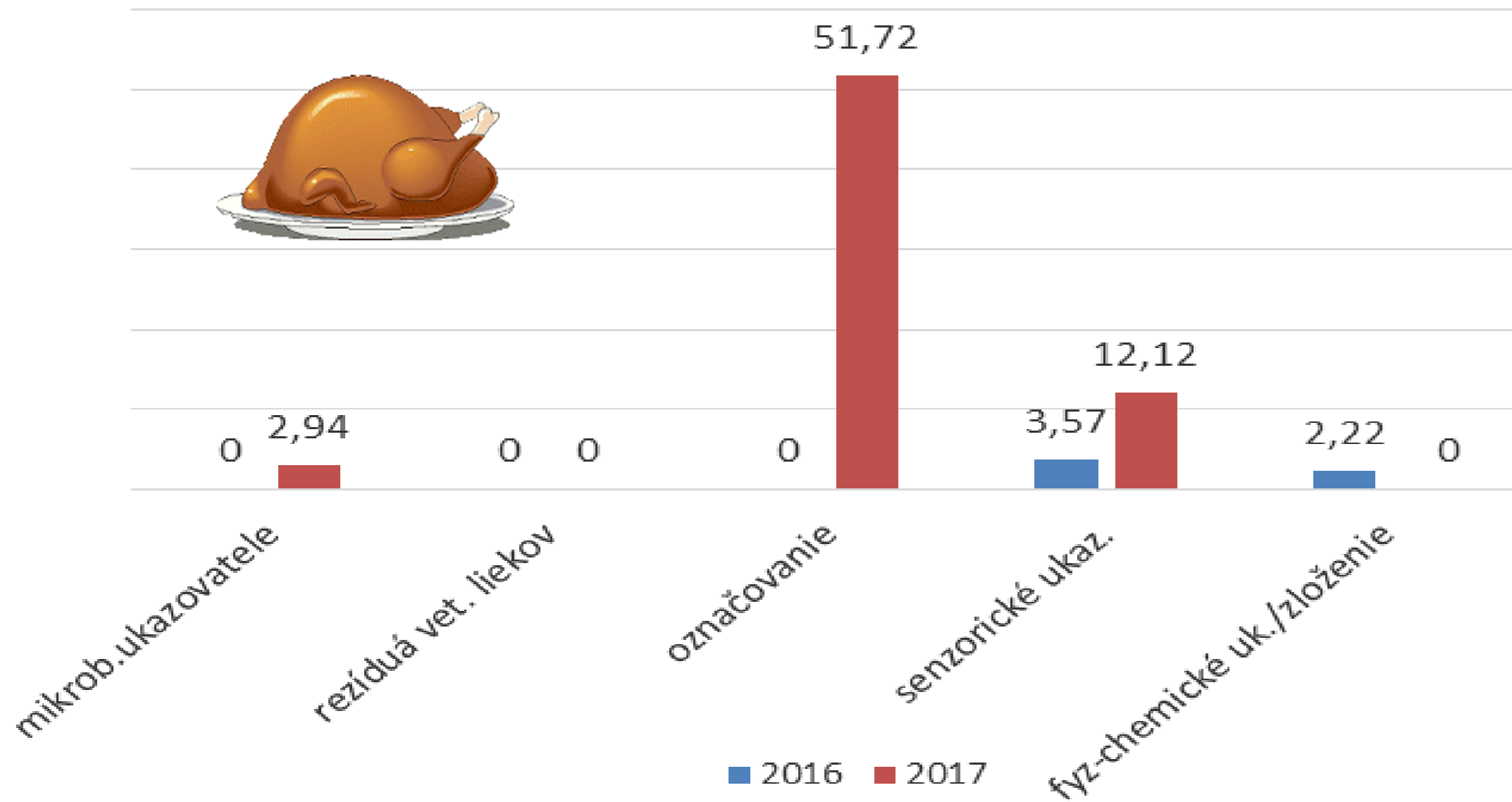

Nevyhovujúce analýzy vzoriek vajec v r. 2016 a 2017 (v%)

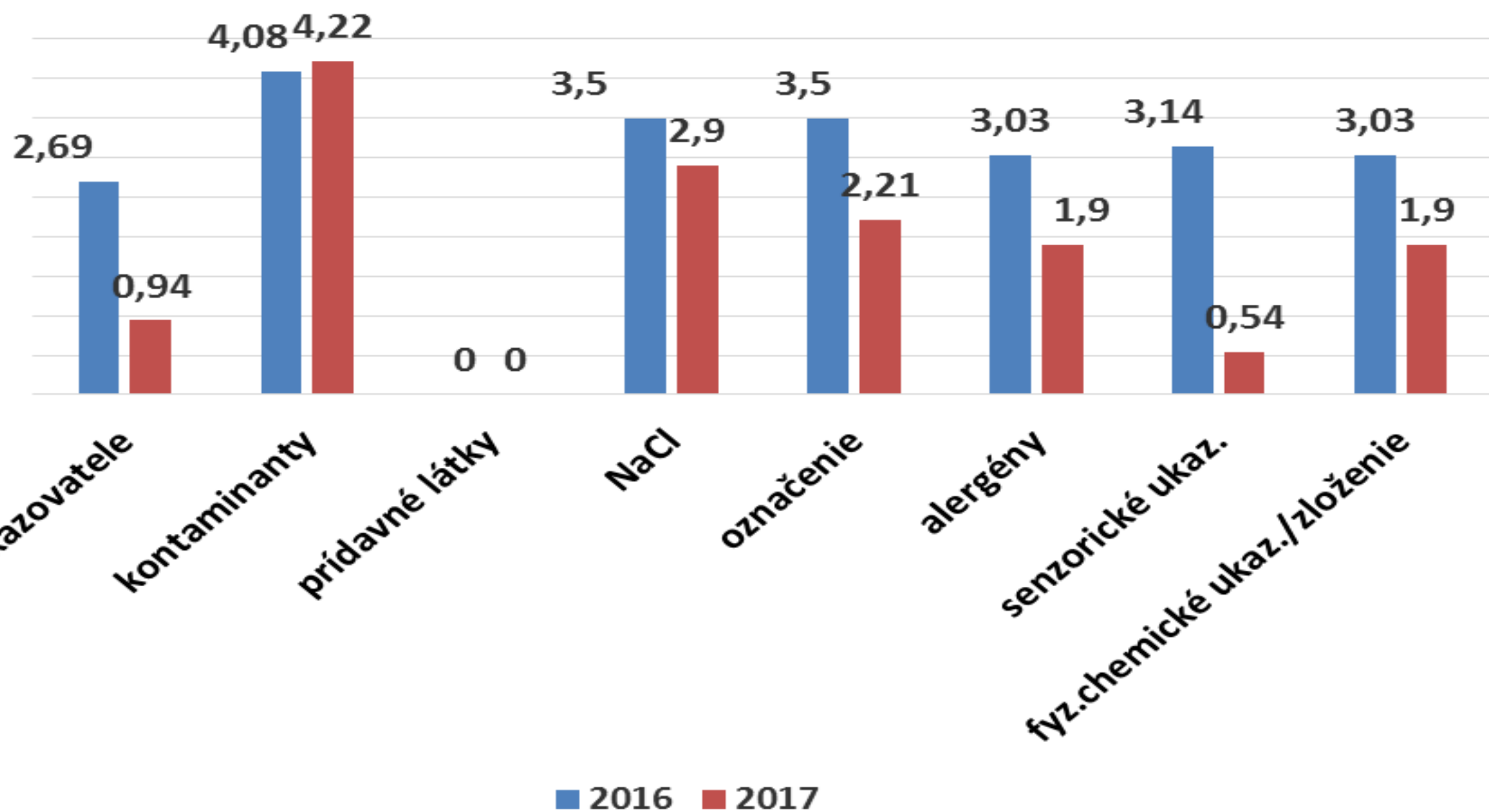
■ 2016 ■ 2017

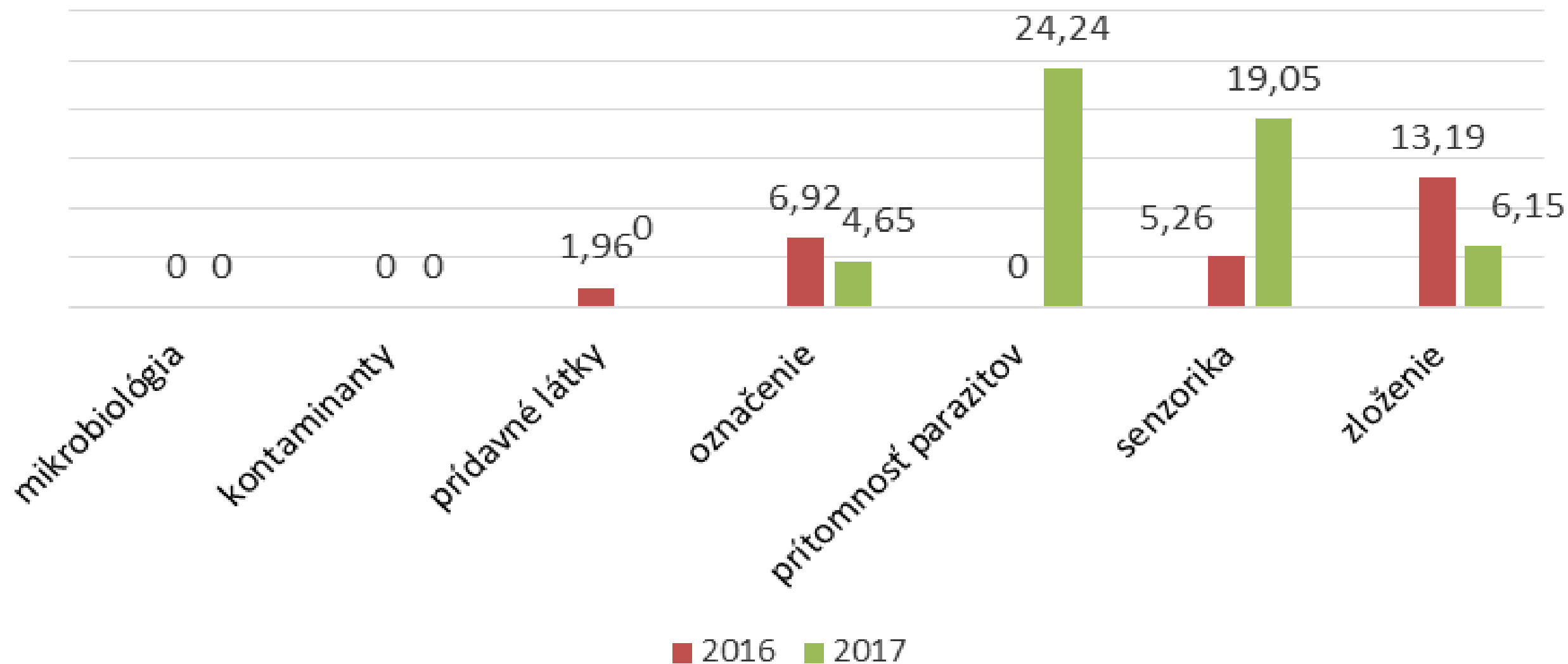
Nevyhovujúce analýzy vzoriek mäsa hydiny a králikov v r. 2016 a 2017 /(v %)

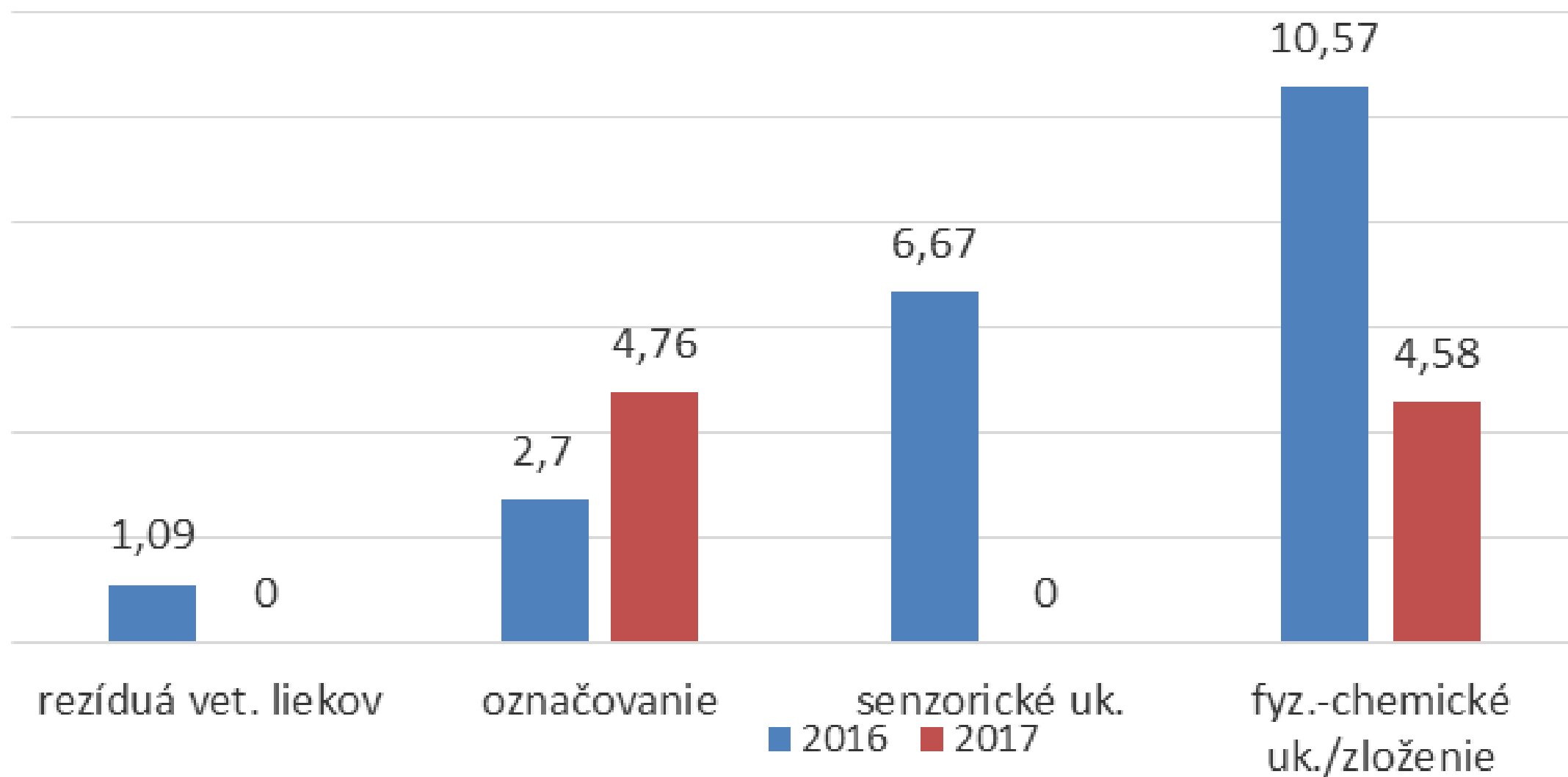
Porovnanie výsledkov nevyhovujúcich vzoriek mäsových výrobkov v
r.2015 a 2016 (v%)

Porovnanie výsledkov nevyhovujúcich analýz produktov rybolovu v rokoch 2016 a 2017 /v%/

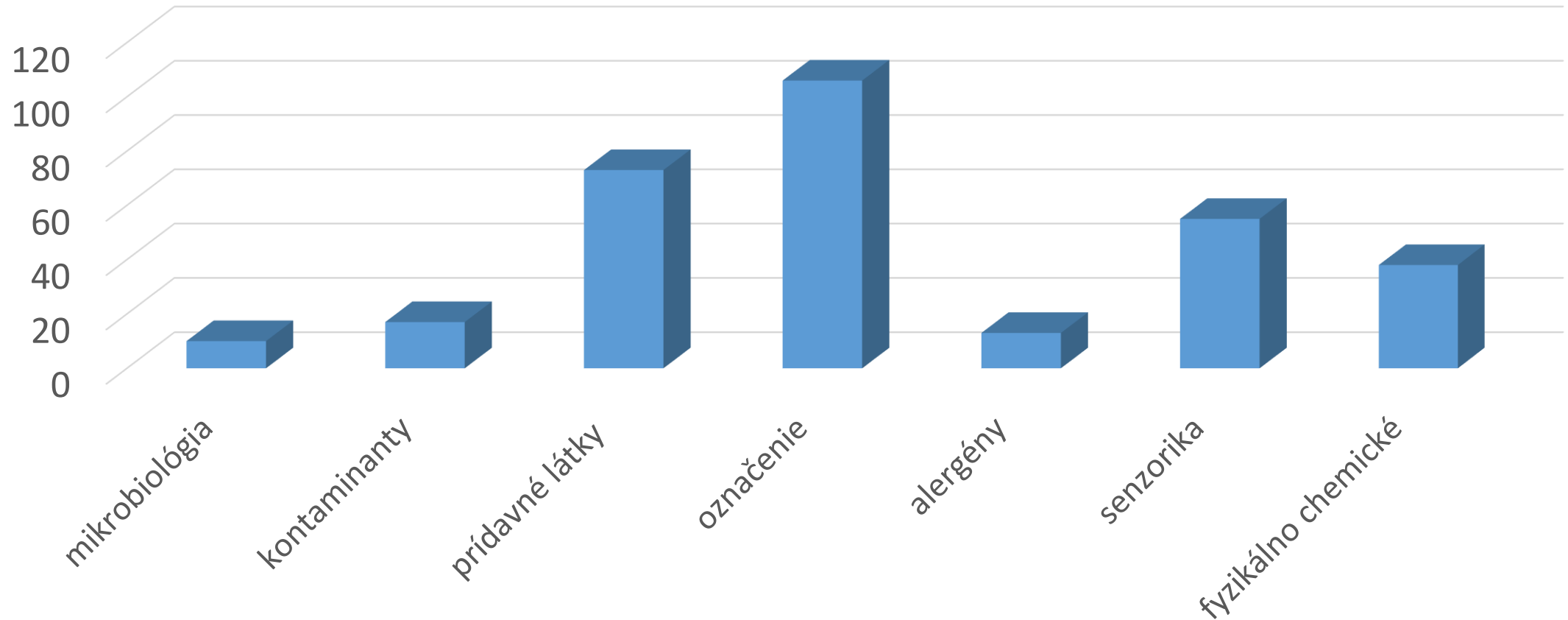

Nevyhovujúce analýzy vzoriek medu v rokoch 2016 a 2017 (v %)

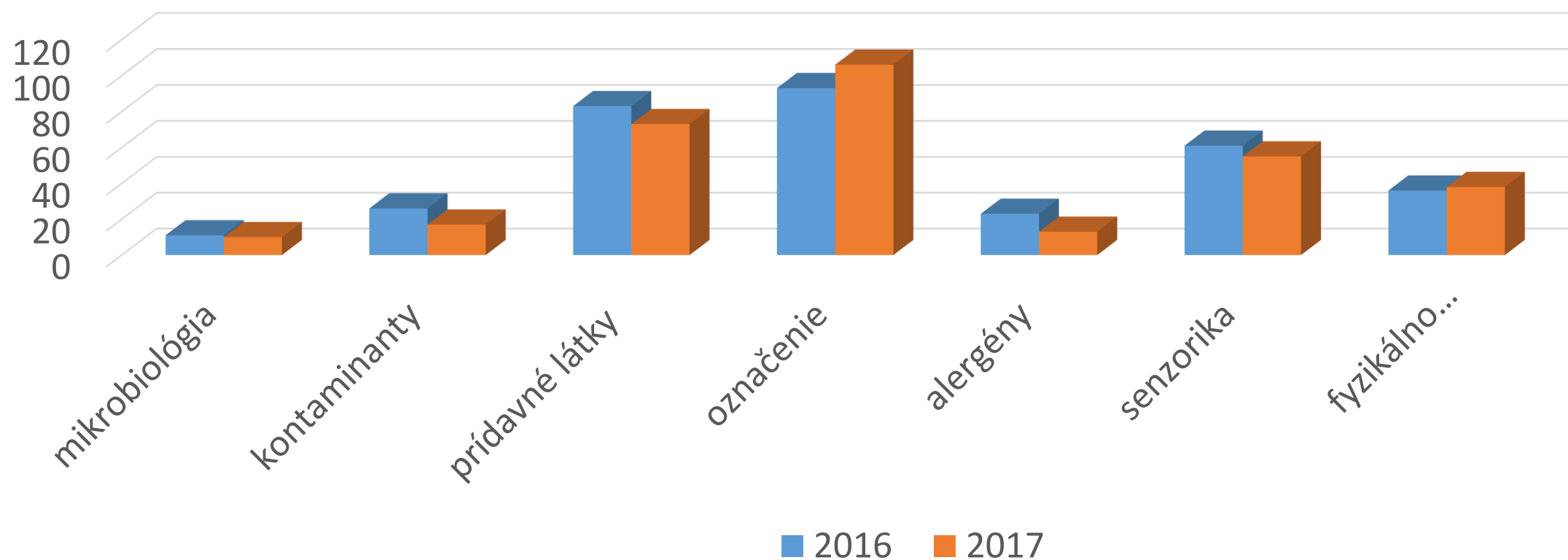
PREHĽAD NEVYHOVUJUCICH ANALÝZ RASTLINNEHO PÔVODU V JEDNOTLIVÝCH KONTROLOVANÝCH UKAZOVATEĽOCH ZA ROK 2017

Nevyhovujúce analýzy

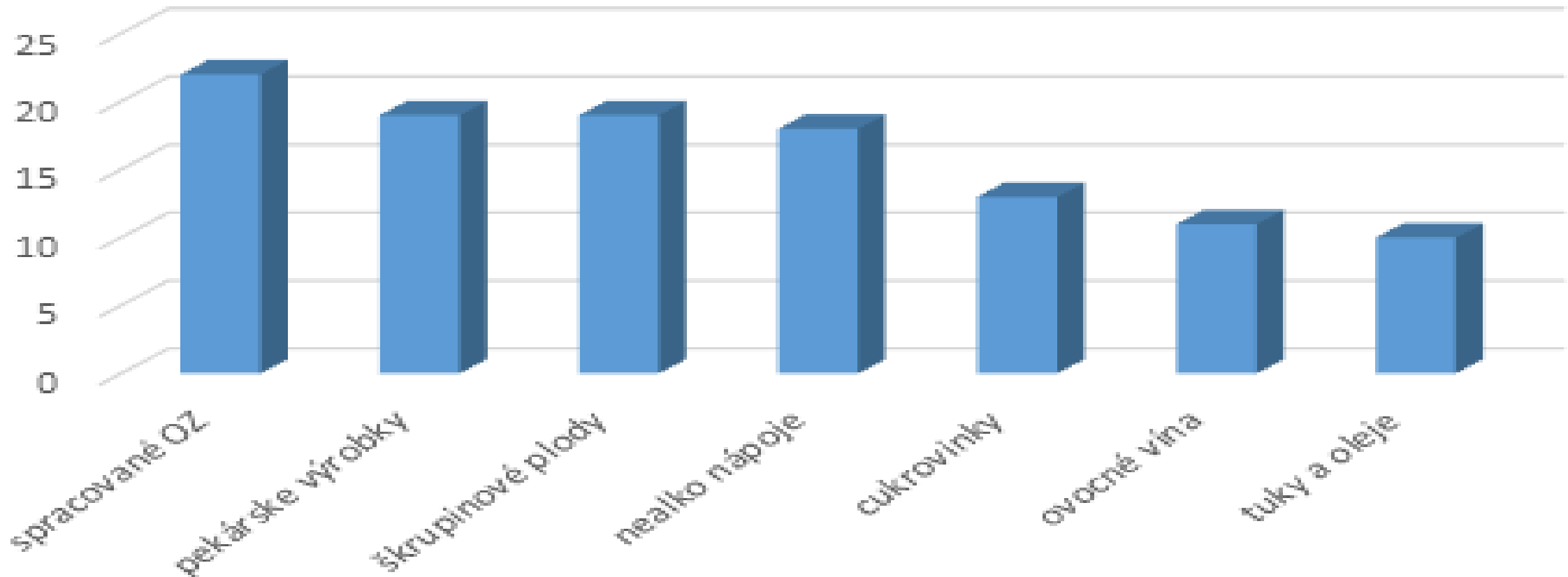
PREHLAD NEVYHOVUJUCICH ANALYZ RASTLINNEHO PÔVODU V JEDNOTLIVÝCH KONTROLOVANÝCH UKAZOVATEĽOCH ZA ROK 2016 A 2017

Nevyhovujúce analýzy v rokoch 2016 a 2017

PORUŠENOSŤ POTRAVIN RASTLINNÉHO PÔVODU PODĽA KOMODÍT V ROKU 2017

Porušenosť podľa komodít

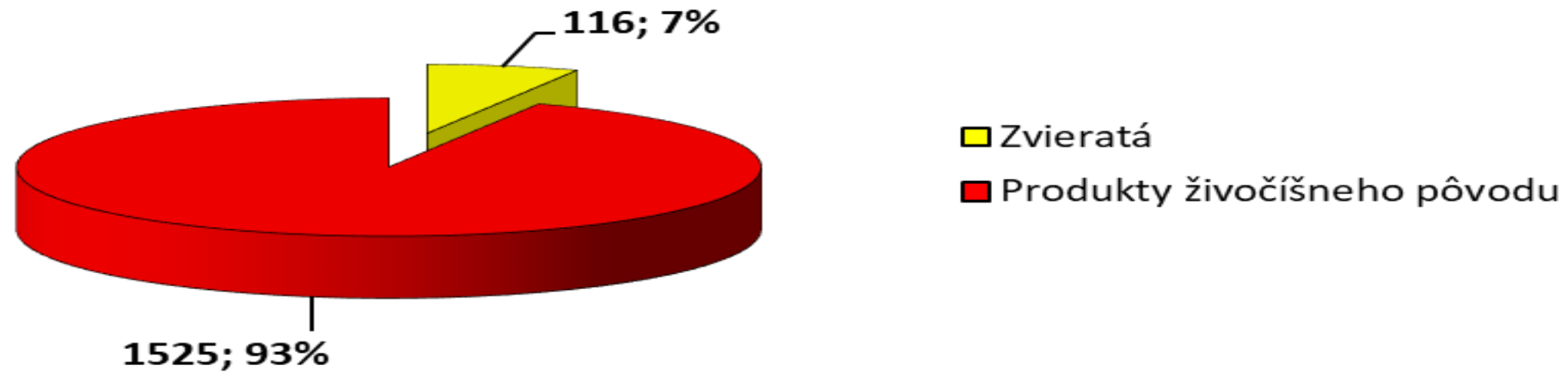
POROVNANIE POČTU ÚRADNÝCH KONTROL S NEDOSTATKOM V ROKOCH 2016 A 2017

TOP 15

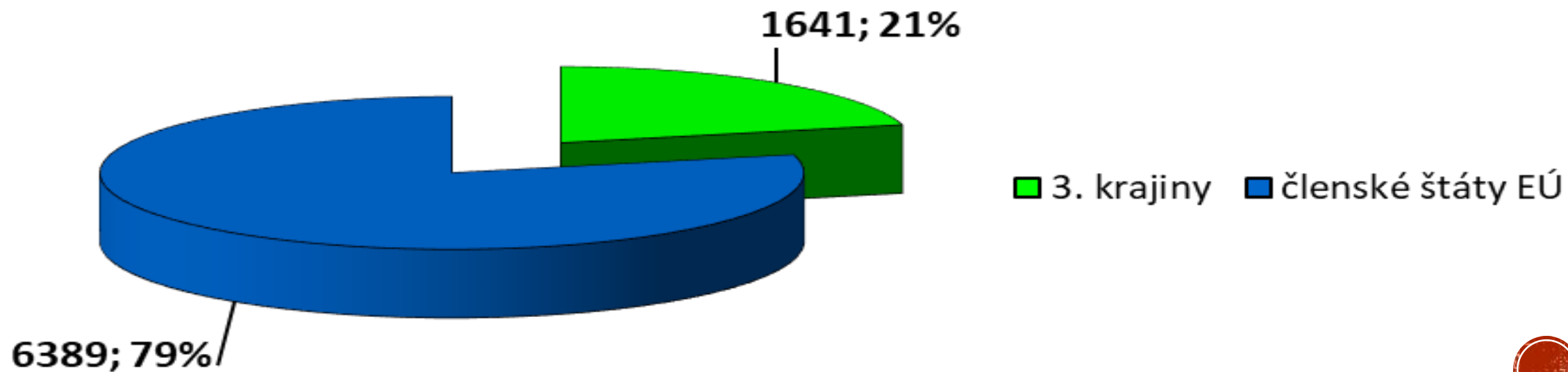
2016		2017	
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	1239	Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	1 182
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	1233	Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	1 137
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	1025	Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	734
Hygiena skladovania	733	Hygiena skladovania	658
Osobná hygiena	712	Osobná hygiena	661
Hygiena predaja	498	Hygiena predaja	423
po DS/DMT	380	po DS/DMT	347
Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	292	Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	295
Nevyhovujúce laboratórne analýzy	221	Nevyhovujúce laboratórne analýzy	244
Poškodený obal, tovar	171	Poškodený obal, tovar	68
Nedostatky v dokumentácií	135	Nedostatky v dokumentácií	313
HACCP, SPP a podobné systémy	129	HACCP, SPP a podobné systémy	129
Nevhodné na ľudskú spotrebu	128	Nevhodné na ľudskú spotrebu	117
DDD, evidencia, výskyt škodcov	125	DDD, evidencia, výskyt škodcov	137
Sanitačný poriadok, evidencia	123	Sanitačný poriadok, evidencia	107

Celkový počet zásielok dovezených do SR z tretích krajín za rok 2017

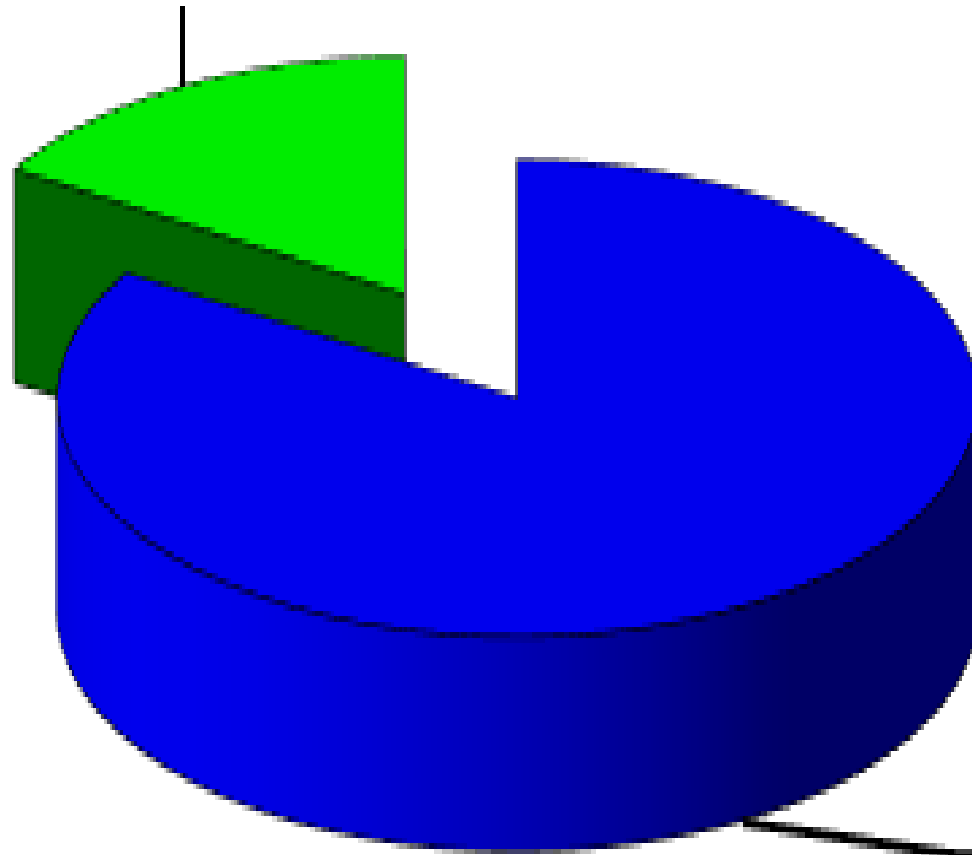

Porovnanie počtu zásielok dovezených do SR z 3. krajín a z EÚ rok 2017

porovnanie počtu zásielok vyvezených zo SR do 3. krajín a do EÚ

3 147; 16%

■ vnútrospoločenský presun do iných členských štátov

■ vývoz do tretích krajín

16 302; 84%

ZÁVER

- výsledky úradnej kontroly potravín za r. 2017 na Slovensku potvrdili trend zlepšenia zdravotnej bezpečnosti a kvality
- zaznamenané potravinové škandály mali pôvod v zahraničí (napr. brazílske mäso, kauza fipronil, ryby z tretích krajín, škrupinové ovocie z tretích krajín)
- zvýšený záujem spotrebiteľa o slovenské potraviny (garancia kvality, zdravotnej bezpečnosti, čerstvosti, rýchlej výsledovateľnosti- **potreba zvýšenej garancie, porušenia negatívne ovplyvňujú verejnú mienku o slovenských potravinách**)
- organizácie ŠVPS SR zabezpečujú systémovo profesionálne efektívnu a spoľahlivú kontrolu potravinového reťazca založenú na analýze rizika, najnovších vedeckých a odborných poznatkoch

*Mraziaci
box*

**ĎAKUJEM ZA
POZORNOSŤ**

19/05/2017